

Verslag Architectuurraad | 20-6-2019 |

Aanwezig: Olav Loite (VDOD, Topicus), Bram Gaakeer (OCW), Bart Ratgers (CvTE), Dirk Linden (Kennisnet), Tom van Veen (SURFmarket), Jacob Hop (saMBO-ICT, Aventus), Arjan Aarnink (CITO), Mark de Jong (Inholland) en Marc Berenschot (Utwente) namens het HORA Architectenberaad, Marc Fleischeuers, Remco de Boer, Henk Nijstad (Bureau Edustandaard/Kennisnet), Gerald Groot Roessink (DUO), Brian Dommissie (Kennisnet, adviseur PO-Raad en VO-raad), Edwin Verwoerd (Iddink, distributeurs)

Afwezig m.k.: Rimmer Hylkema (GEU, ThiemeMeulenhoff), Bart den Dulk (Bureau Edustandaard/Kennisnet)

Alle hieronder genoemde presentaties staan op www.edustandaard.nl/architectuurraad/

1. Opening, mededelingen, notulen, agenda

De voorzitter heet iedereen welkom, en speciaal onze gast Edwin Kenze voor agendapunt 2; en Marc Fleischeuers die vandaag voor het laatst deelneemt aan deze vergadering.

De voorgestelde agenda wordt overgenomen. De notulen van 11 april worden ongewijzigd vastgesteld.

Dirk Linden meldt dat er een uitnodiging is verzonden aan de Architectuurraad en Standaardisatieraad om deelnemers aan te wijzen voor de nieuw op te richten werkgroep 'uniforme beveiligingsvoorschriften'. Pas bij voldoende deelname waarbij de ketenpartijen goed zijn vertegenwoordigd kan worden gestart

2. ROSA-architectuurscan Momento: uitwisseling toetsresultaten

Edwin Kenze, de architect / ontwikkelaar van Momento, geeft een korte introductie van Momento. Dit is oorspronkelijk gestart op initiatief van Heutink en Malmberg, en valt onder eigenaarschap van Heutink en branchegeenoot De Rolf groep. Het dashboard Momento maakt oefen- en toetsresultaten over vakken en methodes in één oogopslag inzichtelijk. Leerresultaten worden pas opgehaald als de 'query' van de docent hier om vraagt. Er wordt ook een mate van realtime uitwisselingondersteund bijv. als de docent in de klas direct de voortgang wil zien. Zowel de views vanuit vakgebieden CITO als van de diverse uitgevers zijn meegenomen.

Remco de Boer licht de uitkomsten uit de ROSA-scan toe. Bart Ratgers vraagt of ook de internationale standaarden Caliper / XAPI zijn meegenomen in de ROSA-scan, omdat die immers ook oplossingen bieden voor uitwisselen van leerresultaten. Deze zijn niet meegenomen, omdat deze nu nog niet binnen de kaders van ROSA bekend zijn. Bram Gaakeer geeft aan dat hier in plateau's moet worden gedacht. Caliper etc. zijn nu nog niet aan de orde, maar alvast in beeld brengen, zodat kennis wordt opgebouwd en er op enig moment in de toekomst beter kan worden afgewogen of en wanneer deze standaarden opportuun zijn en voor welke situaties. Er is discussie over begrippen in Momento die een veel bredere betekenis hebben in de keten, zoals les vs. onderwijseenheid (zie KOI-model). Het is belangrijk deze relaties voor ketenuitwisselingen, waar het hier over gaat, in de gaten te houden. Hetzelfde geldt voor de RIO-registers die in opbouw zijn: ook die zullen relevant worden voor Momento-uitwisselingen. Edwin Verwoerd merkt op dat zolang RIO nog niet in beschikbaar en in productie is, dit de dagelijkse praktijk niet teveel moet belemmeren.

Conclusies en advies:

De Architectuurraad neemt het advies over van de ROSA-architectuurscan.

Edwin Kenze brengt namens Momento de use cases van Momento in bij het modulariseringstraject 'UWLR-afsprakenet'

Het toevoegen van de internationale standaarden Caliper / XAPI wordt op de ROSA-backlog geplaatst. Dit wordt in relatie gedaan met het traject van de modulaire architectuur UWLR.

3. Backlog # 28: kaders en richtlijnen voor Governance

Remco de Boer presenteert namens de Architectuurraad-werkgroep met Bram Gaakeer, Jacob Hop, Bart Ratgers en bijgestaan door Bart den Dulk het voorstel voor kaders en richtlijnen in de ROSA over governance. Er is een elegant 'model' ontwikkeld dat aspecten van governance opsplijst in de dimensies: tijd, domein (reikwijdte) en hiërarchie.

Het voorstel voor de ontwerpkaders met de onderdelen 'stelling, motivatie en implicaties' wordt zeer goed ontvangen. Bram Gaakeer geeft aan dat governance vaak de architectuur volgt en/of zou moeten volgen; als de inhoud dat vereist, ontstaat een veel intensievere betrokkenheid van partijen die er mee te maken krijgen – het is zaak dat ook tijdig te signaleren als dat niet vanzelf gaat. Verder wordt over hiërarchie opgemerkt dat governance op een hoger niveau kan worden belegd als er op lagere niveaus goede afspraken zijn. Jacob Hop biedt aan om de casus RIO uit te werken vanuit deze nieuwe ontwerpkaders. De Architectuurraad juicht dat toe, dat is nodig om deze uitbreiding van de ROSA kwalitatief beter te onderbouwen. Tezamen met enige reflectie hierop wordt ingeschat dat de volgende bijeenkomst in oktober deze ontwerpkaders voldoende zijn uitgekristalliseerd om te worden vastgesteld.

Besluiten & actiepunten:

De Architectuurraad is heel positief over uitwerking van de 5 'governance-vragen' tot ontwerpkaders.

Jacob Hop werkt de casus 'Rio' uit en brengt dit in voor de volgende bijeenkomst eind oktober 2019. De Architectuurraad-leden reflecteren op het geheel, zodat deze uitbreiding bij de volgende bijeenkomst kan worden vastgesteld en opgenomen in de ROSA.

4. Toekomstvisie Facet

Bart Ratgers van het CvTE presenteert de toekomstvisie van Facet aan de hand van de resultaten van de werkgroep Toekomst Facet. De werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van het College voor Toetsen en Examens (CvTE), DUO en OCW en had tot doel een visie op de (door)ontwikkeling van Facet te ontwikkelen. (Zie de presentatie en het rapport op de website van de Architectuurraad). Die visieontwikkeling was nodig vanwege:

- de wensen en ontwikkelingen aan de vraagzijde (het onderwijs, mogelijk andere sectoren);
- de ontwikkelingen aan de aanbodzijde (leveranciers van toetsen en toetssystemen);
- de architectuurkaders vanuit ROSA en EduStandaard en de ontwikkeling van (inter)nationale standaarden.

Facet als belangrijke centrale voorziening kreeg bijv. tal van verzoeken om (oneigenlijke) functionaliteit in te vullen vanuit verschillende sectoren zoals IAA-functionaliteit, dashboard-functionaliteit, etc. het is nodig op basis van een meerjaren visie hier op te kunnen sturen.

Bart geeft aan dat het stimuleren van QTI (3.0) prioriteit gaat krijgen. Hij wijst hier oa. op de ruim 20.000 rekenopgaves die obv. deze standaard via Wikiwijs beschikbaar kunnen gaan komen. Jacob Hop geeft aan dat het MBO hier positief over is in het kader van transparantie en dossiervorming. CvTE kiest daarbij de aanpak van stimuleren en niet forceren. Men is ook volop in gesprek met bijv. de uitgevers en met (verenigde) toetsleveranciers.

edustandaard

Vanuit Facet zijn ook belangrijke use cases aangeboden bij het traject 'Modulaire architectuur'. Mogelijk vereisen deze op termijn standaarden die nog niet in de ROSA bekend zijn, zoals XAPI / Caliper.

Zodra architecturele wijzigingen aan de orde zijn, is een ROSA-scan van Facet gewenst.

Besluiten & actiepunten:

- Bijhouden van de NL QTI-pagina op de Edustandaard-website (actie CvTE / CITO)
- Indienen en bespreken use cases voor Facet 2021 bij het traject Modulaire architectuur 'UWLR' (actie Bart Ratgers namens Facet)
- Bij grotere architectuurwijzigingen bij Facet wordt tijdig een ROSA-architectuur aangevraagd bij Bureau Edustandaard (actie CvTE)

5. Update modularisering – review ontwerp versie 0.1

Marc Fleischeuers geeft een update van de voortgang van het project van Bureau Edustandaard. Er is inmiddels met bijna 10 verschillende partijen gesproken over use cases die bediend moeten kunnen worden met de nieuw ontwikkelde modulaire architectuur. Deze stakeholders komen vooral vanuit Edu-K, maar ook vanuit de Logistiek Eindtoets PO en vanuit Facet.

Marc geeft aan dat governance automatisch gespreksonderwerp wordt bij bespreking van de use cases en de modulaire architectuur: het informatiemodel en de uitwisselingspecificaties voor een specifieke uitwisseling moet aangestuurd worden door de betreffende eigenaren / belanghebbenden. Daarbij concludeert de Architectuurraad dat de ontwerpkaders voor Governance (agendapunt 4, backlog #28) direct al van waarde zijn.

Edwin Verwoerd wijst erop dat de huidige 'fire & forget' opzet van de interacties risico's heeft: partijen wil wel een bepaalde zekerheid dat berichten (goed) aankomen. Jacob Hop geeft aan dat leerlinggegevens goed gescheiden moeten worden van groepsgegevens. Gerald Groot Roessink vindt het belangrijk om in ieder geval het leerling-model goed in sync te brengen met het informatiemodel van DUO: hij biedt aan op korte termijn hiervoor bijeen te zitten. Gerald geeft ook het belang aan om de relaties met KOI goed in kaart te brengen.

Marc legt de Architectuurraad voor dat ketenpartijen – hoewel op voorhand om veel meer flexibiliteit werd gevraagd – nu signalen geven dat de informatiemodellen te veel flexibiliteit bieden. De Architectuurraad ziet dat niet als groot probleem op dit moment. Het bewaken van de samenhang – en regie op basis van de 3 centrale logische informatiemodellen Leerling – toets – resultaat is wel essentieel. Edwin Verwoerd geeft aan dat toetsen / beoordeling van deze Modulaire architectuur slechts kan samen met de use cases en de scope hiervan. Hij vraagt verder om volledig te formuleren als het gaat om de toepassings-scope van bijv. Edukoppeling SOAP en REST – dat hangt nauw samen met de vereisten vanuit de BIV-classificatie van de uit te wisselen gegevens.

Conclusies en advies:

De Architectuurraad is onder de indruk van het ontwerp van de Modulaire architectuur versie 0.1.

Het projectteam spreekt op korte termijn af met Gerald over het syncen van het logische informatiemodel Leerling met de relevante modellen hierover van DUO.

Het projectteam (Marc en Remco) verwerkt verder de opmerkingen van de Architectuurraad-leden. Ruim (min. 4 - 6 wk) voor de volgende bijeenkomst van de Architectuurraad op 31 oktober dient een nieuwe versie

edustandaard

beschikbaar te zijn. In combinatie met de vele intensieve interacties met de verschillende belanghebbenden kan dat leiden tot vaststelling op die bijeenkomst door de Architectuurraad.

6. Advies over REST-profiel (inhoudelijk en proces)

Marc Fleischeuers geeft een update over de ontwikkeling van een REST-profiel onder aansturing van de werkgroep Edukoppeling. De discussie spitst zich toe op het verschil tussen beveiliging op transport (TLS) niveau en beveiliging op niveau van gegevens. Er wordt besloten dat deze discussie thuishoort bij de werkgroep Edukoppeling, en uiteraard ook via het discussieforum kan worden gevoerd – of elk geschikt ander medium. Gerald Groot Roessink geeft aan dat dezelfde discussiepunten waarschijnlijk ook spelen bij het API kennisplatform, waar dit profiel inmiddels ook is ingebracht.

Voorzitter van de Edukoppeling-werkgroep Brian Domnisse geeft aan dat begin september deze werkgroep weer bij elkaar gaat komen. Bij een goede voorbereiding en consensus over de toepassings-scope zou het dan mogelijk zijn deze afspraak in oktober / november vast te stellen via de Architectuurraad – Standaardisatieraad.

Advies en acties:

Met name het toepassingsgebieden cq. use cases waarvoor deze afspraak zou gaan gelden, dient verder uitgekristalliseerd te zijn. Onderdeel hiervan is de kwestie 'onomstotelijk vaststellen van de identiteit van de client met een PKI-certificaat', via TLS-route of signing.

De Edukoppeling-werkgroep gaat zich hierover buigen, met als doel om bij consensus deze afspraak in het najaar te laten vaststellen.

7. Rijksbrede standaarden (beveiliging, toegankelijkheid) en de ROSA

Remco de Boer presenteert de uitwerking van het toevoegen van de rijksbrede verplichte standaarden voor beveiliging en toegankelijkheid in de ROSA-wiki: https://www.wikixl.nl/wiki/rosa/index.php/Verplichte_standaarden

De Architectuurraad vindt met name de duiding van de standaarden in de onderwijscontext belangrijk: dit helpt onderwijs en ketenpartijen bij het vaststellen in welke vorm en voor welke situaties deze standaarden toegepast moet worden. Hier ligt o.a. een belangrijke taak voor de nieuwe werkgroep Uniforme beveiligingsvoorschriften.

Advies en acties:

De Architectuurraad is akkoord met de gepresenteerde toevoeging van de rijksbrede verplichte standaarden aan de ROSA-wiki.

8. Nieuwe werkwijze en positionering Edustandaard

Dit agendapunt wordt naar de volgende bijeenkomst in oktober verplaatst.

Wel stelt de Architectuurraad gekend te willen worden in een eventuele keuze van een 'neutrale voorzitter'.

edustandaard

Daarnaast betoogt Bram Gaakeer dat er in de nieuwe positionering van Edustandaard bij de taakverdeling geen onderscheid wordt gemaakt tussen architectuur en standaarden. Dit is wel nodig, omdat met name bij werkgroepen er sprake kan zijn van een andere taakverdeling. Bij de positionering wordt vooral aandacht gegeven aan het beheer van standaarden. Er zijn alleen proceskaders (gebruik BOMOS) en geen inhoudelijke kaders, en de Architectuurraad heeft in de huidige uitwerking alleen maar een adviesfunctie.

Bij architectuur zijn echter inhoudelijke kaders essentieel om de samenhang te kunnen borgen. Dat geldt bijvoorbeeld voor het ontwikkelen van het onderwijs gegevenslandschap, of bij Toegang (IAA). En ook het modulair opzetten van UWLR is een goed voorbeeld. De modulaire structuur is een inhoudelijk kader. De Architectuurraad heeft – aanvullend op de adviesfunctie – een belangrijke taak hebben om deze kaders actief te verzamelen en te ontwikkelen. De Architectuurraad is het met deze toevoeging eens, deze wordt via de secretaris ingebracht bij de Standaardisatieraad.

Advies en acties:

De Architectuurraad was nog niet op de hoogte van het voorstel vanuit de Standaardisatieraad voor een nieuwe voorzitter van de Architectuurraad, en wil graag betrokken worden bij een eventuele keuze voor deze nieuwe neutrale voorzitter.

In de nieuwe positionering adviseert de Architectuurraad om een paragraaf toe te voegen over de noodzaak van architectuurkaders voor het bewaken van en het ontwikkelen in samenhang op de diverse onderdelen van de ROSA. De Architectuurraad heeft daar niet alleen een adviesfunctie, maar dient deze kaders actief te ontwikkelen –uiteraard in nauwe samenwerking met de toepassingskaders. De Architectuurraad heeft ook een signaleringsfunctie mbt. het ontbreken van kaders (actie Bureau Edustandaard om in te brengen bij de Standaardisatieraad).

9. WVTTK en sluiting

Sluiting van de vergadering om 16:30 uur door de voorzitter.

**Volgende bijeenkomst: donderdag 31 oktober 2019, 10:00 – 12:30 uur
(lunch vanaf 12:00 uur).**